

bristsymtom icke skall uppträda. Dessa iakttagelser har gjorts på djur och spädbarn. Det förefaller där som om en ökning av det mättade fett skulle öka behovet jämväl av linolsyra och hos den vuxna människan finns det anledning att antaga att linolsyrebehovet är väsentligt högre därför att konsumtionen av mättade fettsyror är det. Professor Nicolaysen från Oslo har funnit att torskleverolja och andra fiskleveroljor sänker blodets halt av kolesterol effektivare än sojaolja och majsolja trots att torskleveroljan icke innehåller linolsyra utan andra omättade fettsyror. De traditionella bristsymtomen på essentiella fettsyror hos råttor, nämligen dåligt utvecklad päls, fjällbildning och blödning på svansen m. m. häves dock effektivare av sojaolja än av torskleverolja. Det är möjligt att torskleveroljan är effektivare som ett "motgift" mot atheroscleros medan sojaoljan är effektivare mot hudsymtomen på brist av essentiella fettsyror. En ökad tillförsel av E-vitamin kan bevara de omättade fettsyrorna ofördärvade och kan tydligen på detta sätt för-

stärka effekten av essentiella fettsyror. Docent Blomstrand i Lund har visat att sammansättningen av det fett som sugts upp till de stora lymfkärlen påverkas av dieten så, att vissa fettsyror lättare förenar sig med kolesterol i tarmkanalen och på så sätt underlättar dess resorption. Undersökning av fettsyresammansättningen i cellväggarna både i blodkroppar och i hjärnans celler öppnar perspektiv mot helt nya framtida forskningsområden.

I ett par avslutande artiklar behandlas frågan om dietens halt av fett påverkar blodets benägenhet att levra sig, en fråga som är av stor betydelse för uppkomsten av åderförkalkning. För en tid sedan ansåg man att en hög fetthalt i kosten ökade risken för blodproppsbildning men de nyare undersökningarna har delvis dragit denna teori i tvivelsmål. Det anses för närvarande vara en öppen fråga om samband finns mellan fettkonsumtion och risk för blodpropp.

Nils Brage Nordlander.

Barn och medicin

Vi lever i ett tablettätandets tidevarv. Med detta följer bl. a. hög frekvens av förgiftningsfall och tillbud bland barnen. En studie av orsakerna till "pillerförgiftningarna" hos barn under 5 år presenteras i juni numret av *Pediatrics* 25:1067—1070, 1960, av Alfred J. R. Koumans, Norwalk hospital, Connecticut. De till sjukhuset inkomna förgiftningsfallen förorsakade av fasta läkemedel, blev via medföljande anhörig föremål för en del frågor enligt ett standardiserat formulär. På grundval av svaren delades fallen i 2 grupper, dels sådana som ätit mediciner av typ sömnmedel, järntabletter m. fl., dels sådana barn som ätit preparat, vilka gjorts attraktiva genom glad färgsättning och god smak.

Till de faktorer som är indirekt orsak till att barn äter medicin och blir sjuka räknar man sedan gammalt preparatens lättillgänglighet, förvaringsplats, utseende och smak, barnens naturliga sätt att med munnen och tungan undersöka omgivningen och en benägenhet hos vissa barn att jämt råka illa ut, s. k. olycksfåglar.

När man jämför de båda grupperna finner man att i den första gruppen där barnen ätit läkemedel av typ järntabletter eller sömnmedel hade inte mindre än 67 % sett anhöriga regelbun-

det förtära "piller", jämfört med 13 % i den andra gruppen. 76 % av de tabletter, som barnen i första gruppen förtärde var av tämligen ointressant och föga attraktiv art, bl. a. färgen vit. Av barnen i den grupp, som ätit av de lockande tabletterna, hade 20 av 24 tidigare fått liknande preparat. Vidare visade det sig att i drygt 2/3 av fallen, båda grupperna sammanlagda, förvarades medicinen relativt svåråtkomlig för barnen, så att de först med hjälp av stolar och bord kunde nå den.

Barnets naturliga benägenhet att imitera den vuxnes handlingar tycks alltså spela en framträdande roll som orsak till förgiftningsfall. Dessutom visar undersökningen att välsmakande och färgglada barnmediciner bör utbytas mot om icke direkt illaluktande och beskt smakande mediciner, så dock mot preparat som mindre tilltalar barnens smak och synförmågor. I den fortsatta propagandan för att förhindra förgiftningsfall i hemmen bör man alltså även uppmärksamma den potentiella fara, som ligger i att småbarn ser de vuxna äta tabletter eller annan medicin samt tendensen att göra läkemedel välsmakande och färgglada.

Anders Engström.